

Posamezne številke
Navadne Din 1—,
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsakega
nedelje in praznikov, vsakega
datum naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 12.50, za ino-
zemstvo D 20.50, dostavljen na dom
D 14.—, na izkaznice D 12.50,
inšerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslanična plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke
Navadne Din 1—,
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 21. — SHS poštomatkovni
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, sobota 2. junija 1923.

Številka: 122

Veličasten sprejem judenburških žrtev v Celju.

Celje, 1. t. m. (ob 15. uri pop.) Da-
nes ob 12. uri je privozil v Celje vlak
z zemskimi ostanki judenburških žrtev in
Endlicherja. Na kolodvoru so se zbrala
vsa narodna društva, vsa šolska mladi-
na, zastopniki civilnih oblasti in voja-
štva, duhovščine, trgovskih korporacij
itd. ter večstisočglava množica ljudstva.
Kolodvor je bil v črni, gorele so v črno
zastrite svetilke. Ko je vlak privozil, so
zaorili iz tisočih grl Slava-klici mrt-

vim junakom, vojaštvo je oddalo salvo.
K vozu je pristopila požarna bramba z
bakljami. Župan dr. Hrašovec je imel
tznešen nagovor spomenu slovenskih ju-
nakov, ki so prvi dali svoje življenje za
svobodo. Po govoru so zadoneli ponovni
klici »Slava«. Pevsko društvo je zapelo
žalostinko, razna društva so položila na
rakve vence s trobojnicami. Ko je vlak
krog 12. ure odvozil proti Ljubljani, je
vojaštvo oddalo že eno salvo.

Radić hujska proti kralju in proti meščanstvu.

Zagreb, 1. junija. Včeraj popoldne
se je vršilo v Gračanih blizu Zagreba
blagoslovljanje zastave Hrvatske repub-
likanske seljačke stranke. To priliko je
izrabil Radić in je vaško slavnost izpre-
menil v shod, kateremu je prisostvovalo
približno 700 kmetov. Radić, ki se še
vedno smatra enakega kralja, je tokrat
vzel v »nišan« kraljevo osebo in je de-
lal: »Neuspehom republikancev je kri-
vo v prvi vrsti to, da je bil kralj Aleksan-
der še kot regent v Zagrebu slovesno
sprejet in pozdravljen.« Radić ga ni pri-
čakoval, marveč so ga pozdravljali le
kaputaši in nekoliko kmetov, ki so jih s-
silo priznali v Zagreb. Med Radićevim
govorom je bilo slišati par medklicev
proti kralju. (Dobro nas varuj, da bi cigan
Radić hvalil kralja. To bi bilo slabo zna-
menje! — Ured.)

Po Radiću je govoril poslanec Vinko
Trnjar, ki je kmete pozival, naj bojo ko-
tiražo zločinske kaputaše v Zagrebu in
jim ne prinašajo živeža. (Oba hujskajoča
govora sta kmete zelo razvnela in so ta-
koj začeli izzivati zagrebške izletnike,
katerih se je mudilo mnogo v okolici.)

V Zagrebu se je razširila vest, da bo
Radić v bližnjih dneh aretiran. Namest-
nik g. dr. Cimić bo danes v spremstvu
g. Vojkovića odpoval v Beograd. Go-
vorji se, da je to potovanje v zvezi s vče-
rašnjim Radićevim zborovanjem. (Tre-
ba se bo vendar le odločiti, ali zakon ve-
lja za vse, ali pa se Radića ne tiče. Vla-
da, ki toliko govori o zakonitosti, naj na-
pravi konec Radićevemu izigravanju
najosnovnejših zakonov vsake pravne
države. Ured.)

Deklaracija vlade.

Tudi dr. Ninčić poda ekspozice o zunanji politiki.

Beograd, 1. junija. Na včerajšnji
seji ministrskega sveta se je nadaljevalo
sestavljanje vladne izjave, ki bo preči-
stana danes v plenumu skupščine. Zuna-
nji minister dr. Ninčić je dodal odstavek
o zunanji politiki, v katerem označuje
tudi stališče Jugoslavije nasproti drža-
vam, ki se nočejo držati svojih medna-
rodnih obveznosti. Poseben odstavek go-
vori o ruhrskem vprašanju, kar bo zelo
zanimivo, ker se naša država doslej ni vti
kala v to vprašanje. — Kakor izvemo,
vztraja Pašičeva vlada pri dosedanjih

zunanjih političnih smernicah, ki gredo
za tem, da se srednjeevropske razmere
konsolidirajo.

Glede notranjepolitičnih vprašanj,
zlasti o sporazumu s Hrvati še do snoči
ni bilo določeno definitivno besedilo.

Beograd, 1. junija. Minister zuna-
njih zadev dr. Ninčić bo podal tekem
prihodnjih dni v skupščini ekspozice o
zunanji politiki. Politični krogi se za ta
ekspozice zelo zanimajo, ker se bo ob tej
priliki razvila debata o zunanji politiki
sedanje vlade.

Muslimanska bojna napoved radikalom?

Beograd, 1. junija. Klub poslanev
Jugoslov. muslimanske stranke je stavil
več interpelacij, izmed katerih je najzna-
nimivejša prva, naslovljena na ministra
ver. Verski poglavar muslimanov Reis-
el-ulema Čaušević bi imel v verski zadevi
potovati v Carigrad. Dobil je potni
list, kratko pred odhodom pa ga je poli-
cija pozvala, naj potni list vrne, ker mu
potovanje ni dovoljeno. Reis-el-ulema pa
potnega lista ni hotel vrniti, niti ni bil po-
rajevska policija brzojavno obvestila
vse policijske oblasti, da potni list Reis-
el-ulema ne velja več. Vsled tega ni mo-
gel niti kot zasebnik odpotovati v Cari-
grad. Vlada je delegirala na mesto Reis-
el-ulema njemu podrejenega »naftijo«, ki
pa se ni mogel peljati, ker ni bil povab-
ljen in ker ni imel potrdila najvišjega
verskega poglavarja v državi. (Kakor
znanost, gre v tem slučaju za slavnost
vstoličenja novega kalifa v Carigradu.

Op. ur.). Muslimanski klub trdi, da tako
postopanje nasprotuje atonomnim statu-
tom muslimanske cerkve in tudi 12. čle-
nu državne ustave.

Druga interpelacija se tiče notranjega
ministra in kritizira nekatere nepravil-
nosti radikalnega režima v bosanski de-
želni upravi. Klub se pritožuje, da radi-
kalci vedno bolj izpodrivajo muslimane
od občinske uprave in nastavljajo na
njihova mesta vladne komisarije. V na-
slednji interpelaciji opisujejo neke ne-
rednosti v gozdarski in rudarski upravi,
potem v poslovanju Narodne banke in
končno delijo lekcije zopet notranjemu
ministru, češ, da trpi teror policijskih
oblasti napram pripadnikom musliman-
ske organizacije.

Politični krogi sodijo, da so te inter-
pelacije znamenje, da muslimani presto-
pajo v opozicijo proti radikalcem.

Cita ostane v Španiji.

Madrid, 31. maja. Bivša cesarica
Cita se bo dne 6. junija stalno nastanila
z rodino v palači v re Quito, ki je bila
nedavno zanjo kupljena.

BORZA.

Curih, 1. junija. (Izv.) Sklepi tečaj.
Pariz 36.05, Beograd 6.37½, London 25.63,
Berlin 0.0077, Praga 16.55, Milan 26.—,

Newyork 554, Dunaj 0.0078¼, Budimpe-
šta 0.10, Varšava 0.0100, Sofija 5.85.

Zagreb. (Izv.) Sklep. Pariz 565—570,
Švica 1560—1575, London 400—407, Berlin
0.124—0.125, Dunaj 0.1220—0.1250, Praga
261—266, Milan 407.50—415, Newyork 85.75
—86.75.

Pristopajte k CMD!

Poklonitev Maribora judenburškim mučenikom.

Maribor, 1. junija.

Lepo in častno je pozdravila jugoslo-
vanska zemlja narodne mučence, ki so v
zarji našega osvobojenja padli kot žrtev
umirajoče habsburške monarhije. Bil je
krasen dan, kakor nalašč za Telovo. Na-
rava je kazala vso prelest poslavljajoče
se pomladi. In pod širokim, vedrim ne-
bom se je Maribor — prva severna trd-
njava Jugoslavije — poklonil telesnim
ostankom judenburških žrtev. Počastil je
njihov spomin, časteč s tem svojo lastno
zgodovino in vso veliko borbo za narod-
no osvobodjenje in jugoslov. ujedinjenje.
Včerajšnja slavnost na kolodvoru je str-
nila zopet — a le za trenutek — naše raz-
drobljene narodne vrste. Duše mrtvih
mučnikov so dihnile v naša srca in jih
napojile z globoko ljubeznijo do svobod-
ne domovine, čije temelji leže na ogrom-
ni okostnici bojnikov Jugoslavije.

Izkop v Judenburgu.

V torek ob 4. uri se je pričel na ju-
denburškem pokopališču izkop zemskih
ostankov naših upornikov Možine, Haf-
nerja, Štefanovića, Davtovića in Rogelja.
Ljubljanski odbor za prenos žrtev je od-
poslal štiri zastopnike, od katerih sta
smela prisostvovati izkopu samo dva. —
Judenburška politična oblast je dala
strogo zastražiti pokopališče. Sploh so se
avstrijske oblasti vedle hladno in suho.
Ko so bile krste položene v mrtvašnico,
so smele deputacije položiti vence. Mrtve
rojake so prvi počastili slovenski delavci
v Judenburgu in Fonsdorfu ter jugoslov.
akademiki-montanisti v Leobnu. Njihovi
venci so bili prvi pozdrav naroda in
domovine.

Na potu v domovino.

Krste so prenešli po noči na kolodvor,
kjer je avstrijsko orožništvo zastražilo
vagon. V sredo zjutraj je krenil vlak
proti Gradcu. Na graškem kolodvoru je
že čakal vagon s krsto Ivana Endlicherja.
Ob pol petih zvečer je vlak zapustil
Gradec in dospel v Maribor ob sedmih
zvečer.

V obmejnem št. Ilju, naši prvi straži
na germanski meji, ga je pozdravila
množica ljudstva. Šolska mladičina je pri-
nesla mrtvim junakom cvetje naših vr-
tov in poljan in jim zapela lepo narodno
žalostinko »Gozdič je že zelen«. G. župnik
Bračko jim je izrekel gniljiv pozdrav.

Na mariborskem kolodvoru so zabojne
s krstami združili v eni vagonu. Včeraj
dopolodne so bile izvršene carinske ma-
nipulacije. Nato so začeli okraševati va-
gon in pripravljati arrangement popol-
danske slavnosti. Načrte je izgotovil arh.
Schell, ki je tudi vodil delo s pomočjo
ravnatelja pogrebnege zavoda g. Grbea.

Ogromna udeležba.

Že okoli 3. ure popoldne so se začela
društva in druge korporacije zbirati na
Zrinjskega trgu. Vsako društvo je imelo
svojo posebno tablico z napisom, tako da
se je razvila slikovita povorka, ki je da-
la vsej prireditvi še slavnostnejši zna-
čaj. Zastopane so bile sledeče šole: Gi-
mnazija, realka, moško in žensko učite-
ljišče, trgovska šola, samostanska šola,
srednja kmetijska in vinarska šola ter
vse tukajšnje osnovne in meščanske šole.
Zelo častno je bilo zastopano Sokolstvo;
naraščaj je tvoril posebno skupino, čije
rdeča barva je dajala celi shki prijeten
ton. Orli so poslali svojo deputacijo, po-
sebnne skupine so tvorila društva: Žen-
sko društvo, Jugoslov. Matica, Češki
klub, Slov. obrtno društvo, Jadran, Slo-
vanska čitalnica, Slovenska ljudska
stranka, Krščanska ženska zveza, Ženska
podružnica Ciril-Methodove družbe, i. dr.

pošem državno uradništvo, poštni usluž-
benci, policijski uslužbenci in mestni u-
službenci. Ob 4. uri so društva odkora-
kala na peron.

Na levi strani pred vagonom so se
razvrstili načelniki vseh tukajšnjih ob-
lasti in uradov, ravnatelji srednjih šol
in drugi reprezentanti; tu so bili tudi za-
stopniki naše akademski omladine (»Tri
glav« i. dr.) tik vagona pa so stali odpo-
slanci ljubljanskega odbora za prenos.
Ne smemo pozabiti tudi skupine bivših
pripadnikov 17. pešp. Vojaška godba je
stala za reprezentanti, za njo pa se je vr-
šilo vojaštvo, ki je tvorilo kordon, za
katerim je stalo ogromno drugega občin-
stva. Na levi strani vagona pa sta bila
pevska zbor »Glasbene Matice« in
»Drave« in nekoliko dalje oficirski zbor,
ki je bil skoraj polnoštevilčen.

Tudi bližnji vagoni in celo strehe so
bile polne gledalcev. Ves jugoslovanski
Maribor je prihitel, da se pokloni spo-
minu mučencev. Nemcev je bilo zelo
malo.

Žalobna svečanost.

Ko je zapustil postajo še zagrebški
brzovlak, so vagon s krstami mučencev
prepeljali na četrti tir pred peronom. Na
prvi pogled niti ni bilo spoznati, da je
to vagon. Bil je popolnoma prevlečen s
črnim suknom in prepleten s smrečjem.
Tudi notranjost vagona je naličila mrt-
vašnici. Tu so ležale po vrsti preproste
a lepo izdelane krste. Prvi od leve na
desno je bil Rogelj, tik njega Stepano-
vič, nato Endlicher in potem Hafner,
Davitovič in Možina. Čez rakve so bili
položeni venci avstrijskih Slovencev.
Pred odprtim vagonom je stala črna
prevlečena govorniška tribuna. Kot
častna straža so se razvrstili podčastniki
in Sokoli. Pestro sliko je izpopolnjevalo
zelenje, ki ga je postavil mestni pogreb-
ni zavod pred vrati vagona in na strehi.
Nad vsem pa je vladala velika plošča s
črnimi, daleč vidnimi črkami: »Juden-
burške žrtve«. Okoli vagona in na kolo-
dvorškem poslopju so plapolale zasta-
ve. Tudi na okoliških hišah so bile obe-
šene državne zastave s florom. Vagon s
okolico je nudil slovesno-žalno sliko.

Točno ob 4. uri je bil peron in vsa
prostor pred vagonom poln občinstva.
Zvonovi v cerkvah so zazvonili. Pred
vagonom je stopil cerkveni kondukt, ki ga
je vodil g. stolni prošt dr. Matek. Po o-
pravljeneblagoslovljenju krst in cerk-
venih molitvah je oddalo vojaštvo svo-
jo čast s strelom iz pušk, nato pa je za-
svirala vojaška godba. Temu je sledil
nastop združenega pevskega zbora »Gl.
Matice« in »Drave« pod vodstvom g. ra-
v. Topića. Mogočno, v srce segajoče so do-
neli glasovi narodne žalostinke »Vigred
se povrnez. Veter je hladil vroče ozračje
in od vagona se je lepo videlo valovanje
trav in njiv na bližnjem hribu. Tako so
slovenska polja in travniki pozdravljali
one kmečke sinove, ki so dali življenje
za svobodo svete domače grude. Na po-
staji je vladala slavnostna tišina, le gla-
sovi zvonov so plaval čez mesto.

Nato se je povzpela na govorniško tri-
buno gospod

župan Grčar

in se je v imenu mesta in vsega prebi-
valstva poklonil njim, ki so umirali ta-
krat, ko je bilo težko živeti a še težje
umirati. V svojem govoru je zajel obrise
naše narodne zgodovine, ki je tako ozko
zvezana z zgodovino habsburškega im-
perija in ki je dobila svojo pravo vsebi-
no šele v oni dobi, ko so se narodi začeli
zavedati svojih pravic in se boriti za

narodno svobodo. Po prvem mogočem sunku proti habsburški monarhiji leta 1848 so se pač osvobodili Nemci in Madžari, ali slovanski narodi so kljub svoji številni premoči ostali še nadalje plen izkoriščevalcev. Šele velika svetovna katastrofa je pomaknila kazalce avstrijske zgodovine na dvanaeststo uro. In narodi, za katere so bili Habsburžani stoletja usodni, so sedaj postali usoda Habsburžanov. Nastopili so veliki dnevi, ki so bili za preperelo, senilno avstrijsko državo zadnji, za nas pa prvi dnevi popolne svobode. V teh odločilnih dneh so padle judenburške žrtve, v boju za uresničenje narodnega ideala se je vzručil že prej visokošolec Endlicher, vodja jugoslov. dijaškega pokreta. Mesto Maribor se klanja spominu teh mučencev in polaga venec na njihove krste.

Trikratni »Slava« klic je zagrmel iz tisočih grl.

Vojska bo varovala sad Vaših žrtev!

Poveljnik tukajšnjega 45. pešpolka g. Drašković, ki je že znan kot izbrven govornik, je počastil spomin nacionalnih žrtev imenom naše vojske. Pozno prihajate, jim je dejal. Toliko se jih je poravnalo, a Vas se Vaše matere niso mogle nčakati. A danes so lahko v svoji vzvišeni boli ponosne, zakaj Vaše življenje ni izginilo zaman. Danes vas sprejema in pozdravlja naša skupna mati. Vaša smrt je rodila obilen sad, rodila je svobodo in ujedinjenje. Mogočnega nasprotnika, ki je poslal v smrt Vas in mnogo drugih, — avstro-ogrske imperije ni več. Vaš pozni prihod naj nas zopet opomni, kaj smo danes, kaj smo si pridobili z žrtvami. Najde se pač kak človek, ki hoče odpustiti Vašim krvnikom, ki ne vidi tega, kar smo videli v najtežjih dneh. Vsem zaslepljenecem bodite Vi opomin in svarilo! Naša vojska pa Vam zagotavlja, da bo vsekdar čuvala in branila sad vseh ogromnih žrtev, ki tvorijo jugoslovansko okostnico: jedinstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Burni »slava« klici so spremljali to slavnostno obljubo, dano pred onimi, ki so žrtvovali za nacionalni ideal neizmerno več nego »žrtvenjejo« prepirljivi politiki: lastno življenje.

Pozdravi društev, akademske omladine in Sokola.

Imenom prisotnih društev in korporacij je spregovoril navdušen pozdrav g. prof. dr. Medved. Spominjal se je mučenštva borcev, ki so padli kot žrtev našemu narodu sovražnega režima. Lepo je opisal njihove zadnje trenutke in jim zagotovil večno hvalečnost vsega naroda. V imenu akademske omladine je pozdravil tov. Endlicherja, nekdanjega voditelja jugoslov. orientiranih naprednih akademikov g. Matija Primuš, stud. iur.

Pisani trak.

Angleški napisal A. Conan Doyle.
Poslovenil Karel Pr.

Dalje.

»Potrpite hipček,« je vzkliknil Holmes. »Ali ste uverjeni, da ste čuli zvižg in kovinast zvok? Ali bi mogli to potrditi tudi s prisego?«

»To je tisto, kar me je vprašal tudi preiskovalni sodnik, ko je poizvedoval o stvari. Prepričana sem, da sem vse to čula, a vihar je tako hrumel in staro zidovje je tako hreščalo in pokalo, da sem se prav lahko tudi zmotila.«

»Ali je bila Vaša sestra oblečena?«

»Ne, bila je v spalni obleki. V desnici je stiskala ogorček vžigalica, v levici pa škaflico.«

»To dokazuje, da je prižgala luč in se ozirala po sobi, preden je kriknila. To je silno važno. In kaj je preiskovalni sodnik zaključil iz tega dejstva?«

»Preiskal je ves slučaj prav skrbno, ker je bilo vedenje doktorja Roylotta v okrožju že dolgo znano. A pravega vzroka smrti ni mogel ugotoviti, dasi si je mnogo prizadeval. Videla sem bila z lastnimi očmi, da so bila vrata od znatraj zaklenjena. Okna so bila zavarovana s starinskimi oknicami in močnimi železnimi zapahi, ki smo jih natikali vsako noč. Skrbno smo oklepali stene in se uverili, da so bile povsod enako čvrste. Tudi pod smo natančno preiskali, a našli nismo nič sumljivega. Dimnik je sicer širok, a zapirajo ga štirje široki zaklopci. Prav nobenega dvoma torej ni, da je bila moja sestra povsem sama v

v Ljubljani. Poklonil se mu je kot bojevniku za ono veliko idejo, na kateri sedaj sloni naša svoboda, naš kulturni razmah, naša bodočnost. — Za Sokolstvo je nastopil g. dr. Pivko in jim izrekel kratek pozdrav: Mi smo za vami, bomo vsekdar branili to, kar je zgrajeno na žrtvah in trpljenju vsega jugoslov. naroda.

Konec.

Mnoga narodna društva in posamezniki (tyrdka Džamonja) so položili na krste krasne vence, tako da so bile popolnoma pokrite z venci in šopki. Potem so združeni peveci »Glasbene Matice« in »Drave« zapeli v slovo Adamičeve »Čuj nas zemlja in nebo«. Z odlično, slovesno prisego, da bomo edini in neomahljivi, če bo treba braniti svobodo in združiti ves narod, se je obmejni Maribor poslavljajal od narodnih mučencev, ki nam ostanejo na veke simbol velikih dni osvobojenja. To prisego in obljubo naj čujejo vsi, ki se danes na tistem pregrevajo pobožne želje, da se bo nekega dne zgodovina obrnila in stopila zopet korak nazaj. V grob črne avstrijske preteklosti odmeva prisega, da bomo vedno na straži narodne svobode in jugoslov. jedinstva!

Mirno in dostojno so se množice razhajale.

Slovaški list o Mariboru.

Največji slovaški dnevnik, v Bratislavi izhajajoči »Slovensky Dennik« je objavil dne 23. in 24. maja lepo in navdušeno pisano poročilo o potovanju članov bratislavske Čsčkoslov.-jugoslov. lige v Ljubljano in na Bled ter o njih povratku čez Maribor v domovino. Prepričani smo, da bo naše čitatelje zanimalo, kako opisuje slovaški list sprejem v Mariboru, pri čemur pripomnimo ponovno, da je bil sprejem iz že znanih razlogov mnogo skromnejši, kot so si to želeli tukajšnji liigaši. Veseli nas pa kljub temu, da je kratke pol ure med nami zapustilo v bratislavskih prijateljih naše vzajemnosti tako ugoden vtis. Že sam naslov dotičnega članka: »Jugoslovanski vrt — na meji Germanije« nam pove dovolj. V naslednjem pa prinašamo članek v celoti:

»Po dvainpoldnevem bivanju v beli Ljubljani, po dneh radosti in navdušenja, polni oduševljenja in krasnih neizbrisnih vtisov, so se udeleženci izleta v Ljubljano, katerega je priredila Čsčkoslov.-jugoslov. Liga, vračali domov. Še eno dolžnost so bili morali izpolniti in sicer — izrabititi par trenutkov, ko vlak stoji v Mariboru, obmejni trdnjavi jugoslov. naroda na nemško-avstrijski meji. Ta dolžnost jih je tembolj vezala vsled tega, ker je tamošnja podružnica

sobi, ko jo je doletela nesreča. Omeniti moram, da nismo mogli opaziti na njej ni najmanjšega znaka kakega nasilja.«

»Kaj pa strup?«

»Zdravniki so jo preiskali, a brez vsakega uspeha.« — »Povejte mi torej, kaj je bil po Vašem mnenju vzrok, da je morala nesrečna gospodična umreti?«

»Uverjena sem, da jo je ugonobil strah. Živci so se ji pretresli. A zaman premišlujem, kaj jo je moglo tako hudo prestrašiti.«

»Ali so bili tedaj cigani v bližini dvorca?«

»Da, nekoliko se jih venomer klati okoli naše hiše.«

»O, in kaj se Vam zdi o tistem traku? Ali ni Vaša sestra omenila pisanega traku?«

»Včasih se mi zdi, da je izgovorila tisto besedo le zato, ker se ji je bledlo. Včasih si zopet domnevam, da je videla tisti trak na kakem človeku. Nemara baš na tistih ciganih, ki se potepajo po naši goljavi. Lahko, da je mislila tisto rufo, ki jo nosijo negodniki okoli vratu in zato je izgovorila tiste zagometne besede.«

Holmes je stresel z glavo kakor človek, ki ga odgovor prav ne zadovoljuje.

»Ta klobuč je jako zamotan,« je mrmral. »Prosim, nadaljujte svojo povest.«

»Dve leti sta minuli od tistih dob in moje življenje je bilo vse do zadnjega časa še bolj pusto kot prej. Mesec dni bo menda, kar me je doletela čast, da me je zasnuhil drag prijatelj, s katerim sva si že mnogo let znana. Ime mu je Armitage — Percy Armitage; moj ženin je mlajši sin gospoda Armitagea iz Crane Watera blizu Readinga. Moj oči se

Lige takoj, ko je bila izvedela, da so udeleženci potujoč po noči preko Maribora dospeli v Ljubljano, odposlala dva delegata prof. dr. Pivka in dr. Senjorja, da bi pozdravili goste v njenem imenu in jih povabila k obisku Maribora. Njuni želji pa udeleženci niso mogli ustreči, ker je bilo za to premalo časa. Dolgo so se obetavljali, osebno še, ko je dospela srčna pozdravna brzojavka mariborskega župana in mestnega sveta, ali bi se ne pomudili vsaj pol dneva v tem jugoslovanskem vrtu na germanski meji. Žal, da tudi to ni bilo mogoče in tako smo se morali mi in Mariborčani zadovoljiti le s kratkim obiskom v kolodvorski restavraciji, kjer smo sprejeli njihovo gostilno.

Kaj naj pišemo o Mariboru? Kar velja o Ljubljani, velja tudi o Mariboru. Sprejeli so nas z bratsko, zares slovansko ljubeznijo. Hoteli so, da bi ostali tam in si ogledali mesto, ki je ječalo še pred kratkim časom pod divjim jarmom nemškega šovinizma. A danes? Danes je Maribor mesto, kjer skoraj niti ne slišiš nemščine, kjer ne vidiš nemških napisov, kjer se milo zopet razlega mehka slovenščina kakor davno, davno pred stoletji. Ali bi si ne vzeli tega za vzgled? To, kar se je izvršilo v Mariboru in Celju tekom štirih let, odkar obstoji jedinstvena kraljevina SHS, se je komaj storilo še kje drugod. Tukaj niso delali nasilno, temveč zakonito. Maribor je bil slovanski in torej tudi pripada Slovonom. Z lahkoto se je otreseel tujega gospodstva, ki je imelo oporo v Gradcu in Dunaju, z lahkoto se je rešil navideznega nemškega značaja, to pa vsled tega, ker je bil čvrst in neomahljiv v prepričanju, da je bilo to mesto nekoč popolnoma slovansko in da mora biti zopet slovansko.

To veselje nad dovršenim delom, nad svobodo in nad čvrstimi nadami v lepšo bodočnost je odsevalo tudi v govoru mariborskega mestnega župana Grčarja in drugih govornikov, katerim je odgovoril v zastopstvu voditelja izleta dr. O. Kanika urednik Styk. Ton govorov je bil povsod skoraj isti. Vzajemnost, zblizanje, ljubezen in podpora pri skupnih nalogah. Ako že nimamo koridorja, koder bi mogli hoditi prosto iz Bratislave v Maribor, Ljubljano, Reko, Zagreb in Beograd, moramo delati za najtesnejše zblizanje in medsebojno spoznavanje, moramo gojiti ljubezen, graditi jedinstvo, da bi nadoknadili to, kar smo izgubili po volji onih, ki so bili v strahu pred koridorjem.

Obžalovali smo, da nismo mogli bolj spoznati teh najsevernejših brambovcev južnega Slovanstva; obžalovali smo, da nam ni dovolil čas se pomuditi med njimi vsaj pol dneva in pregledati njihovo krasno delo od osvobojenja sem.

prav nič ni protivil tej zvezi in poročila bi se naj tekom pomladi. Pred dvema dnevoma so začeli zapadno kribo našega dvorca nekaj popravljati. Predrl so mi steno spalnice in morala sem se preseliti v sobo, v kateri je izdihnila sestra, in spati na postelji, v kateri je spala zadnja noč. Pomislite, kak strah me je obšel, ko sem sinoči ležala v postelji in premišljevala njeno grozno usodo in sem v nočni tišini nenadoma slišala rahel zvižg, kakršnega je bila čula rajna sestra nekoliko noči zaporedoma, preden je umrla. Skočila sem iz postelje in prižgala luč, a nikogar ni bilo v sobi. Preveč sem se bila preplašila, da bi zopet legla. Opravila sem se torej in jedva se je zdanilo, sem smuknila iz dvorca, najela v bližnji gostilni »Pri kroni« voz in se odpeljala v Leatherhead, odkoder sem se davi pripeljala z edinim namenom, da Vas prosim pomoči in prosim za nasvet.«

»Prav modro ste vse ukrenili,« jo je pohvalil Holmes. »Samo če ste mi tudi res vse povedali?«

»Da, vse.«

»Gospodična Stower, tega niste storili. Vi dajete svojem očimu potuho.«

»Zakaj, kako to mislite?«

Ne da bi odgovoril, je Holmes odgnal črne čipke z roke, ki je ležala gospodični na krilu. Pet majhnih zelenkastih lis, sledovi štirih prstov in palca, je bilo vtisnjenih v belo zapestje.

»Surovo je ravnal z Vami,« je rekel Holmes.

Gospodična je močno pordela in je hitro pokrila zapestje. »Trdega srca je mož,« je dejala, »in nemara še sam ne ve, kako je močan.«

Bodite pa prepričani, vi hrabri Mariborčani, vi pionirji vseslovanske vzajemnosti in najlepši idealov Slovanstva, da nismo bili pri vas ne prvič ne zadnjič. Pridete vi k nam, nato pa pridemo zopet mi v vaše kraje. Zopet obiščemo Slovence in Čehe, ki delujejo na rodovitnem slovanskem polju v Mariboru, obiščemo vas ne več pol urice kot zadnjič, temveč vsaj en ali dva dni, morda celo dlje, da vidimo vaše delo in da se naučimo posnemati vaš vzgled, ki rodi tako bogat sad.

Politične vesti.

* Svečana otvoritev Narodne skupščine. Beograd, 30. maja. Danes je bila Narodna skupščina slovesno otvorjena. Po prečitani in rešitvi raznih formalnosti je prečitan ukaz kralja, da je zasedanje skupščine otvorjeno. Nata se je izvršila volitev zakonodajnega, finančnega, administrativnega, imunitetnega odbora in odbora, za prošnje in pritožbe. V vsak odbor so prišli zastopniki vseh strank proporcio po številu oddanih glasov. Finančni minister je predložil tudi predlog o naknadnem odobrenju kreditov v znesku 1135 milijonov dinarjev, za katero velikansko svoto je vlada zdaj prekoračila proračun, dalje predlog o izrednem kreditu v znesku 64 milijonov dinarjev za tekoče izdatke. Prihodnja seja je sklicana za petek 1. tm. Popoldne so se skupščinski odbori konstituirali. Za sejo v petek pripravlja vlada svojo deklaracijo o delovnem programu ter o notranjem in zunanjem položaju.

* Seja demokratskega kluba se je vršila dne 30. maja. Izvoljen je bil klubski odbor 12 oseb, ki bo vodil tehnične posle kluba in pripravil strankin kongres za jesen. Dr. Kumandri je dobil naročilo pripraviti obširno poročilo o izrednih kreditih, ki bodo predloženi Narodni skupščini.

* V Italijanskem parlamentu so se pričeli med fašisti ostri boji. Fašisti se dele v Mussolinijevce, ki odobravajo vse njegovo delo, ter v skupino, ki obsoja njegovo diktatorsko nastopanje, češ, da rešuje vsa važna politična in državna vprašanja na svojo pest. V petkovi seji je fašistovski poslanec Misuri v dolgem govoru žigosal Mussolinijevo postopanje. Po seji so ga na hodniku pograbil Mussolinijevi pristaši, ga odvedli v stražnico in do krvi pretepli.

* Turčija odpušča vojake. »Daily Express« javlja iz Carigrada: Ker se smatra orijentalna kriza kot odstranjena, se odpusti 10 letnikov vojaštva.

* Sestanek Male antante v Parizu. Naše poslanštvo v Parizu je obvestilo ministrstvo za zunanje zadeve, da je francoska vlada izrekla željo, da se povodom prihoda češkoslovaškega predsednika

Dolgo smo molčali; Holmes si je bil podprl brado z rokami in je strmel v prasketajoči ogenj.

»To je zelo zamotana stvar,« je dejal navsezadnje. »Tisoč podrobnosti je še, ki bi jih rad poznal, preden mi bo moči odločiti, kaj bi naj storili, a niti trenutka ne smemo zamuditi. Ko bi se drevi napotili v Stoke Moran, ali bi si lahko ogledali dvorec, ne da bi vedel o tem Vaš oči?«

»Če se ne motim, je baš včeraj govoril, da mora danes po silno važnih opravkih v mesto. Bržkone bo ves dan odsoten in nič Vas ne bo motilo pri poslu. Zdaj smo si sicer najeli hišnico, a stara je in prismojena; nato ne bo težko, da jo uklonimo s pota.«

»Izvrstno. Vi se ne protivite izletu Watson?«

»Nikakor ne.«

»Pojdiva torej oba. Kaj pa bodele Vi medtem počeli?«

»Imam dve ali tri stvari, ki bi jih rada uredila, ko sem že v mestu. Domov odpotujem z vlakom, ki odhaja ob dvanaajstih, in se vrnem vsekakor v pravem času.«

»Pričakuje naju v prvih popoldanskih urah. Rad bi še nekaj malega obavil. Potrpite malo in zajutkujejte z namo.«

»Hvala, mudi se mi. Zdaj mi je že nekoliko odleglo, ko sem Vam potožila svojo nevoljo. Hitela bom, da ne zakasnim, in drevi Vaju bom željno pričakovala.«

Zastrla si je lice z gosto črno tančico in je smuknila iz sobe.

(Dalje prih.)

dr. Masaryka vrši v Parizu konferenca predstavnikov Male antante. Francija želi, naj bi se na tej konferenci odredilo stališče Male antante glede političnih vprašanj, zlasti glede reparacij.

* Angleški poslanik v Washingtonu ostane. Diplomatski poročevalec »Daily News« izve od uradne strani, da so vesti v nameravanem odstopu angleškega poslanika v Washingtonu Sir Amund Geddes neosnovane.

Dnevna kronika.

— Imena judenburških žrtv. Ob priliki že opisanih dogodkov v Judenburgu l. 1918 so bili ustreljeni: Alojz Rogelj, Alojz Stefanič, Anton Hafner, Karel Možina in Josko Davtovič.

— Spored pogrebnih svečanosti judenburških žrtv in mučenika Ivana Endlicherja v Ljubljani. Krste judenburških žrtv in Ivana Endlicherja bodo razstavljene na mrtvaškem odru v Narodnem domu od 9. do 15. ure dne 2. junija 1923. Ob mrtvaškem odru častne straže. Točno ob 3. uri popoldne se prične pogrebne slovesnosti. Po izvršenem cerkvenem obredu zapoje Zveza pevskih zborov žalostinko.

— Ugotovitev! »Slov. Gosp.« je v svoji zadnji številki zapisal: »Vsestransko izobraževalno delo na strogo verski (t. j. klerikalni) podlagi po deželi je rodilo za nas Slovence tolikanj razveseljivi sad prave srčne omike in miroljubnosti.« Ker »Slov. Gosp.« ni navedel dokazov, evojih podajemo mi: gornje besede klerikalnega trobila potrjujejo dan za dnem naša poročila iz sodne dvorane, kjer so stalno na dnevnem redu izlivi »srčne omike in miroljubnosti« v obliki nožev, kolv itd. Nadaljni dokaz je že tudi dvoje zadnjih poročil: zasledanj v Mariboru, v katerih je bilo izrečenih najmanj 10 smrtnih obsodb zaradi najbolj živinskih in surovih umorov. Nadaljni dokaz je bil podan dne 26. maja pri okrožnem sodišču v Celju v razpravi proti 6 klerikalnim fantom iz črne občine Šmarino ob Paki, ki so ubili samo radi svoje »srčne omike in miroljubnosti« nekega fanta. H. H. Hočete se več? Res, sadove vaše vzgoje k srčni omiki in miroljubnosti vam lahko vsak dan na krožnikih prezentiramo. Ze vnaprej seveda vemo, da bodo klerikalni listi vpili, da so vsi zločini krivi demokrati, Sokoli in Orjuna.

— Sokolstvo zoper protinarodni kurz nekrajinske vlade. Dne 30. maja se je zglasila pri ljubljanskem velikem županu dr. Lukanu deputacija Jugoslov. Sokolskega Saveza ter mu sporočila najostrejši protest Sokolstva proti okrepni upravnih oblasti napram Orjuni. Ako bi se to postopanje nadaljevalo, bi moralo Sokolstvo najodločnejše aktivno nastopiti za obrambo narodne časti. Veliki župan je izjavil, da sporoči protest notranjemu ministru.

— Imenovanje vseučiliščnih profesorjev. Na vseučilišču v Ljubljani sta imenovana: za izrednega profesorja za nar. gospodarstvo Ivan Bittig, na tehniški pa Mirko Roš.

— Sedesletniko je obhajal dne 29. maja dr. Ivan Sušteršič.

— Novi bolgarski poslanik v Beogradu. Poslanik Todorov je odpoklican in pride na njegovo mesto generalni konzul Nejkov.

— Dijaska akademija v Ptuj. V soboto, 2. junija se vrši v Ptuj. V društvenem domu javna župna akademija srednješolskega naprednega dijaštva celjske župe SISU. Spored je zelo obširen. Na sporedu so razne pevske in orkestralne točke. Ker je to prva dijaška prireditev jugoslovenskega dijaštva v Ptuj po osvobojenju, apeliramo na vse narodno občinstvo v Ptuj, da se polnoštevilno udeleži.

— Vihar v Dravski dolini. V minulem tednu je razsajal hud vihar, ki je ponekod povzročil občutno škodo. Po gozdih in poljih in izruval drevesa, pa tudi sadno drevje je precej prizadeto. Slive, ki so dobro kazale, so skoraj popolnoma otrepane.

— Še o pretepu v Rušah. K našemu poročilu o pretepu v Rušah smo sprejeli še sledeče podrobnosti: Že jutraj je prišlo več delavcev falske elektrarne, med njimi nek Bogomir Stibler, Ivan Kirbiš in Goc Rudolf s Fale v Ruše, kjer so popivali v več gostilnah. Proti popoldnu so našli že večer vinjeni v go-

stilno Novak, kjer so začeli izzivati. V gostilni je bil med njimi tudi njihov znanec Franc Repolusk iz Ruš, ki je razgrajajoče hotel pomiriti. Pri tem je dobil od zadrž več vbodljajev z nožem, med njimi tri težke poškodbe, tako da je na mestu obležal v krvi. Imenovane tri razgrajajoče je orožništvo takoj aretiralo ter napravilo konec pretepu, ki bi lahko imel še hujše posledice, ker so bili vsi navzoči možje in fantje radi zahrbtnega napada razjarjeni. Repoluska so drugega dne prepeljali v mariborsko bolnico, pretepače pa je orožništvo izročilo sodišču. Napadalec, ki je zabodel Repoluska, je zastavonoša socialnodemokratske organizacije na Fali.

— Zidanemost. (Tatvina.) Gostilničarki g. Perdihi je bila ukradena ura z verižico, zastori in različno perilo, ki je imela shranjeno v kuhinji. — (Pazite na otroke!) V neopaženem trenutku je enoletni sinček g. Franja P. dobil v roke neko kislino, jo poskusil, ter takoj občutil bolečine. Skrbna mati se je podala z malčkom v ljubljansko bolnico. — (Smrtna kosa.) V Sv. Petru pri Zidanemostu je naglo preminul na srčni kapi vpok. železničar Borštner. V tukajšnji cemen-tarni je zadela kap med delom delavca Volavška.

— Zadržite gosence! Letos je bilo zopet leto hroščev, ki so nam zapustili nebroj gosence, ki se v tem času zabuhajo. Največ jih je na lipah, pa tudi po sadnem drevju jih je mnogo videti. Vajice, na katerih visi mreža, je treba odložiti in zažgati, ker se na ta način gosence najsigurnejše pokončajo.

— Kmečki dem b. sezidal Radič v Zagrebu. Poleg državnega kolodvora je vodstvo stranke knjilo prostor, kjer se bo poslej zidalo.

— Najdebelejši mož Jugoslavije je menda hotelir Ljuba Lalović v Zaječaru. Tehta 205 kg. preko trebuha meri 1 m 75 cm. Za obleko potrebuje 5 m blaga. V navadni vlak radi svoje obsežnosti ne more vstopiti.

— Anketa za »Kosovski hram«. Po zmagovitih balkanski vojni l. 1912, ko je bilo po dolgih stoletjih zopet osvobojeno Kosovo, se je porodila misel, zgraditi na Kosovem veličastveni »Kosovski hram«. Načrte za ta hram je izdelal Ivan Meštrovič. Do uresničenja tega načrta takrat ni prišlo, pač pa se bo sedaj pod vodstvom vlade vršila anketa, ali naj se ta hram postavi na Kosovem ali v Beogradu. Vsekakor bi bilo bolj pametno postaviti ga v Beogradu.

— Amundsenova pot na severni tečaj. Znani raziskovalec severnega tečaja Amundsen namerava dne 20. avgusta z aeroplanom na severni tečaj, ki ga hoče preleteti in se ustaviti na Spitzberge. Rabil bo 24 ur. Za slučaj, da bi se moral spustiti na ledu in ostaviti aeroplan, bo vzel s seboj skije.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Petek, 1. junija: Hasanaginica, C (kuponi).

Sobota, 2. junija: Dramatski meloplastični večer Marijane Dragane Jančkove, izv.

Sokolstvo.

o Kolo jahačev ima večbo v jahanju v soboto, 2. t. m., ob pol 15. uri popoldne. Zbirališče v Narodnem domu ob 14. uri.

o Dravograd. Udeležencem nedeljske sokolske prireditve v Dravogradu javljamo, da je južna železnica dovolila polovične vozne cene, ki se jih dobe pri bratu Hvalencu v Narodnem domu in v nedeljo zjutraj pri br. Osetu na koroškem kolodvoru. — Odhod vlakov ob 5.15 uri, odhod iz Dravograda ob 19. ali 21. uri.

o Koroško okrožje MSZ ima svoj okrožni zlet dne 3. junija v Dravogradu: sodeluje br. društvo iz Slov. grada. — Dopoldne je seja Kor. okr. in nato skupna vaja, popoldne sprevid in javni nastop. Za Kor. okr. obvezno, zunanji prijatelji Sokolstva dobrodošli! — Zdravo!

Objave.

§ Mostni kino. »Hiša molččnosti«, filmska igra v 5 dejanjih, v glavni vlogi Wallace Reid in Ana Little in veselo-igra v 2 dejanjih, se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

Mariborske vesti.

Maribor, 1. junija 1923.

m Udeležniki pogreba judenburških žrtv v Ljubljani prejmejo legitimacije za polovično vožnjo na glavnem kolodvoru pred odhodom zjutrajnjega osebnega vlaka.

m Predavanje o šugestiji in hipnozi s stališča moderne vede se vrši dne 4. junija ob pol 20. uri v »Ljudski univerzi« (mala kazinska dvorana). Predava g. prof. Faval. Predmet je tako zanimiv, da bo privabil mnogo poslušalcev.

m Pred koncertom. Občinstvo se opozarja, da si v lastnem interesu nabavi vstopnice že v predprodaji. Tam si lahko izbere vsak svoj sedež, kakor mu drago, dočim se nato pri blagajni ne bo moglo ozirati. Pri blagajni se dajejo sedeži le po vrsti in se ne more za nikogar delati izjemo. Začetek točno ob 8. uri. — Po koncertu bo v Narodnem domu prijateljski sestanek. Koncertu prisostvuje tudi skladatelj g. Emil Adamič.

m Vojni invalidi, vdove in sirote Mariborske podružnice! Na poziv izvrševalnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani z dne 13. maja 1923, se vrši popis vseh vojnih žrtv Mariborskega okrožja, podružnica Maribor od 3. do 12. junija vsako sredo, soboto in nedeljo ob 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne. Vsak mora prinesiti seboj k temu popisovanju člansko knjižico, invalidsko uverjenje, in poštni odrezek ter potrdilo davčnega urada o vplačanem neposrednem davku v letu 1923. Na podlagi tega popisovanja in podatkov bodo se reševale vse prošnje in pritožbe. Zaradi tega je važno, da gredo člani popisovalcem na roko. Pisarna na Rotovškem trgu št. 9. Udruženje vojnih invalidov podružnica Maribor.

m Glasbena Matica. Le še en dan nas loči od Matičnega koncerta. Njegov pomen za naše mesto in njega društveno življenje se je na tem mestu že dovolj poudarjal. Pri vsaki slovesnosti, najsi bo že vselega ali žajstnega značaja, se obračajo naši meščani k Matici in jo v povečanje zunanje svečanosti vabijo k sodelovanju. In Matica se je dozda še vedno odzvala takim povabilom in tudi o našem občinstvu lahko trdimo, da ji ne zapira svojih dur. Matica je mariborska in Maribor bi moral biti njen. To bi se naj posebno pokazalo na obisku našega koncerta. Na vseh letošnjih koncertih smo z ogromno udeležbo pokazali svojim gostom, kako visoko cenimo umetnost in da se radi klanjamo pred njo. Naša domačinka, nositeljica naše pesmi, stopa kot zadnja v dvorano. Ali bo ostala tudi po obisku zopet zadnja? Mirno trdim, da se Matica počeno trudi za čast Maribora: njegova narodna dolžnost je tedaj, da je ne ignorira, marveč ji gumno gre na roko. Padec Matic je padec največjega kulturnega zavoda v naši županiji. Učimo se solidarnosti od Nemcev; oni natančno izvajajo geslo »Svoji k svojim«. Zakaj bi ga ne mogli tudi mi? — I. Arnuš.

m Na naslov policijskega komisarijata v Mariboru smo prejeli: V zadnjem času so v Mariboru vplomi na dnevni red. Krade se iz stanovanj obleka, pevalo in vse, kar pride tatovom pod roko. Skoraj v vsakem slučaju so oškodovani državni in zasebni nameščenci. Zdi se, da oseba lastnina ni bila od prevrata sem tako ogrožena kakor je danes. Iz vseh teh vplomov se da sklepati, da gre za dobro organizirano bando, ki krade pribelem dnevu in po vseh delih mesta. Tudi včeraj je bilo vplamljeno v Ciril-Metodovi ulici št. 12 v času od 17. do 18½ ure in odnešeno več zlatnine in moške obleke. Ko je okradenec prijavil vplom policiji, ni bilo v službi niti enega detektiva, da bi na licu mesta zadevo natančneje preiskal. Kakor se vidi, ima vodstvo policijskega komisarijata veselje samo za preganjanje nacionalistov in ima v to svrhu vedno dovolj osebja na razpolago, dočim se za varnost zasebne lastnine ne briga dovolj. Zadnji čas je že, da oi se naša policija nekoliko modernizirala; tako bi bili potrebni na pr. policijski psi, ki se ravno pri vplomih obnesejo dobro.

m »Die Wacht am Rhein« — 50 Din. globe. »Živio kralj Aleksander« — 14 dni zopora! Radi narodne manifestacije v Ptuj, pri kateri so nacionalisti vsiljivali »Živio kralj Aleksander« so bili ti kaznovani s 14 dnevi policijskega zopora. V Mariboru so Nemci in nemurji zvečer po ukinitju delovanja Orjune peli

javno na ulici »Die Wacht am Rhein« in dobili za to — 50 Din. kazni. Pri nas se je oglasila cela vrsta priči, ki je pripravljena pod prisego potrditi, da so dotični res peli »Die Wacht am Rhein«, policijski komisarijat pa pravi da so peli — »Die Wacht beim Wein«. Pa naj še kdo trdi, da smo v Jugoslaviji!

m Drzen vlom ob belem dnevu. Včeraj popoldan v času med 17. in 18½ uro je neznan tat vplomil v stanovanje gospe M. Musek v Ciril-Metodovi ulici št. 12, pritičje ter v odsotnosti prebivalcev odnesel gospej Musekovi tri dragocene prstane in zlato brošo, knjigovodji Mariborske tiskarne, Alojziju Doležalu, ki tu di stamuje tam, pa športno pepita obleko s kratkimi jahalnimi hlačami ter modro obleko z modrimi hlačami. Samo obe ukradeni obleki sta bili vredni krog 16.000 K. O drznem vlomilec doslej še ni duha ne sluha, čeprav je policija takoj uvedla poizvedovanje.

m Nesrečna smrt epileptične služkinje. Včeraj popoldan ob 16. uri je lovil pod mestno klavnico, blizu broda Edvard Škerbut rihe in nemudoma opazil v Dravi ob bregu mrtvo žensko truplo, katero je izvlekel na suho. Policija, ki je bila o tem obveščena, je takoj slutila, da gre za pogrešano služkinjo dr. Schmiedereja, 25letno epileptičarko Terezijo Štrava, ki je dne 24. maja šla na Schmiederejevem posestvu pod Studenci po vodo k Dravi, se pa ni več vrnila. Štrausovo je najbrže napadla živčna bolezen ob bregu, tako da je padla v Dravo ter si ob skalah prizadejala težko rano na glavi in na to utonila. Pozvala je k najdenki dr. Schmiedereja in njeno mater, ki sta potrdila, da je najdenka res pogrešana Terezija Štraus.

m Hud medved. Včeraj je neki Rudolf Medved tako medvedje razgrajal po ulici, da so ga morali spraviti k »Grafu«.

m Pretep. Delavec Franjo Novak se je v soboto zvečer pretepal v Splavarski ulici ter bil radi tega aretiran.

m Tatvina. V neki tukajšnji kavarni je te dni izginito srebrno cedilo za čaj, katero se je našlo sedaj pri neki brezposelni služkinji Pavli Dobaj, ki je bila vsled tega aretirana.

m Neki Ivan V., mesarski pomočnik, se je včeraj s kolesom vozil po parku ter bil radi tega kaznovan z denarno globo.

m Dober varuh živine. Dne 28. maja sta izročila Ivana Benčič in Franjo Vute pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah nekemu Antonu Robiču dve kravi in vola, v skupni vrednosti 51.000 K, da jih odvede kupec Francu Robiču. Anton Robič se je že v neki gostilni pri Sv. Trojici tako napil, da je izgubil eno kravo, katero pa je s pomočjo drugih ljudi zopet našel. Kaj je počel po poznejše medpotoma, ni znano, znano pa je to, da kupec živine ni dobil. Orožništvo in policija je zasledovalo ubežnega Antona, ki se je klatil po Mariboru in popival po raznih gostilnah. Končno so ga našli in aretirali. — Preiskava bo dognala, ali je varuh živine v pijanosti izgubil ali prodal.

m Usoda sirote. Včeraj popoldan krog 13. ure je našel stražnik na Aleksandrovi cesti pred glavnim kolodvorom nekega 9letnega dečka, ki je izpovedal, da se piše Frči Ančič, da je med vojno izgubil očeta, mati pa mu je pozneje tudi umrla. Prišel je k nekemu Kranjcu pri Sv. Kunigoti za pastirja, ker pa baje nimajo več dela, ga je enostavno zagnal na cesto. — Deček je brez vsakih sredstev prišel peš v Maribor in se tu potikal okrog. Policija ga je izročila državni zaščiti dece, ki bo uvedla poizvedovanje, če so njegove navedbe resnične.

m Kolesarji se zadnje čase zopet ne drža predpisov, ampak vozijo tudi po pešpotih in trotoarjih. Policija je radi tega izdala strožje naredbe in bo vsakdo, ki bo zasačen, dvojno kaznovan.

m Ljubezljiv soprog. Včeraj popoldan je prišel v gostilno »Lovski dom« v Krčevini neki Jožo Z. ter našel tam svojo soprogo Alojzijo, kar ga je tako razkačilo, da je pograbil kupico ter jo udaril z njo po rami s tako silo, da se je čaša razbila in ranil tako njega kakor njo. — Rešilna postaja jima je podelila prvo pomoč.

m V mestnem parku je včeraj pustila neka Roza Godec svoja dva otroke med nasade, kjer sta trgala cvetlice. Bila je kaznovana po predpistih.

m Ukradena palica. V gostilni »Kolo« na Koroški cesti je bilo včeraj ukradena Antonu Marušiču 200 Din. vredna palica.

m Sobota 2. t. m. v Grajski kleti Kon-
cert polnoštevne želez. godbe »Drava«.
Začetek ob 8.20. uri.

m Kavarna v mestnem parku. Pri le-
pem vremenu dnevno koncert od pol 17.
do pol 19. in od 19. do 24. ure. Sladoled in
domače pecivo.

Gospodarstvo.

g Trgovska in obrtniška zbornica v
Ljubljani ima v torek, dne 5. junija 1923
ob 15. uri popoldne v zborniških pro-
storih redno javno sejo z naslednjim
dnevni redom: 1. Naznanila predsed-
stva. 2. Poročilo o važnejših akcijah
zbornice glede finančne uprave, davčne
zakonodaje in gospodarskih uredb. 3.
Zborniški račun za leto 1922. 4. Predlog,
zadevajoč občno pridobitno. 5. Predlog,
zadevajoč samostojne davščine. 6. Naša
industrijska politika in industrija v Slo-
veniji. 7. Razvoj in program izdelave
telefonskega omrežja v Sloveniji.

g Dobava drv. Pri intendanci kom-
mande Savske divizijske oblasti v Zagre-
bu in pri komandah mest v Karlovcu,
Varaždinu, Čakovcu in Dolnji Lendavi se
vrše dne 4. junija t. l. ob 10. uri dopolu-
dne ponovne ofertalne licitacije glede
dobave drv za garnizije Karlovac, Va-

raždin, Čakovac in Dolnja Lendava za
čas od 1. junija 1923 do 31. marca 1924.
Predmetni oglasi v pisarni trgovske in
obrtne zbornice v Ljubljani interesen-
tom na vpogled.

g Velesej v Padovi. Za posetnike ve-
leseja v Padovi je dovolilo italijansko
ministrstvo za trgovino, da se izdajajo
vizumi na potne liste po znižanih pri-
stojbinah v iznosu dveh zlatih lir mesto
deset. Sejmske legitimacije, na podlagi
katerih jim dovoli italij. konzulat v Za-
grebu odnosno italij. delegat v Ljubljani
vizum po znižanih pristojbinah, se dobi-
jo v pisarni trgovske in obrtniške zbor-
nice v Ljubljani.

g Dobava perila. Pri ravnateljstvu
državnih železnic v Subotici se bo vršila
dne 7. junija t. l. ofertalna licitacije gle-
de dobave posteljinega in raznega druge-
ga perila. Predmetni oglas je v pisarni
trgovske in obrtniške zbornice v Ljub-
ljani interesentom na vpogled.

g Dobava kuvertiz za denarne pošiljke.
Pri ravnateljstvu državnih železnic v
Subotici se bo vršila dne 7. junija t. l.
ofertalna licitacija glede dobave 5000 ku-
vert za denarne pošiljke. Predmetni o-
glas je v pisarni trgovske in obrtniške
zbornice v Ljubljani interesentom na
vpogled.

BERSON

Berson je in ostane najboljše kvaliteta znamka.
Varuje čevlje, cenejši in trpežnji je od usnja.
Od vašega čevljarja zahtevajte, da vam pritrdi
Berson gumi podpetnike in gumi podplate.

Zamenjava stanovanja.

Snažno stanovanje v Sodni
ulici z eno sobo in kuhinjo
se zamenja s stanovanjem z
dvema sobama in kuhinjo,
event. tudi v okolici. Naslov
peve uprava.

Modra galica in žveplo

despelo. — Prodaja se pri

Tonejc & Rozman, Maribor

Aleksandrova cesta 35.

Mala oznanila.

Pristna dalmatinska vina,
najboljše vrste, po najnižjih
cenah se dobe edimole pri
Josipu Povodniku. Vojaš-
niška ulica 4, pod Dravskim
mostom, Maribor. Za kar naj-
obilnejši obisk se priporoča
Josip Povodnik. 1075 3-1

Hiša v Mariboru, z lepim dvo-
riščem in veliko kletjo, se ta-
koj proda. Kupcu stanovanje
na razpolago. Cena 62.500 D.
Pojanila se dobe v hranja-
riji Gregoričeva ul. 14. 1078

Bele obleke, bluze, moške
obleke in raznoterosti na pre-
daj. Cankarjeva ul. št. 8. II.
nad., vrata 8. 1062 3-2

„Intermissor“
privatna agentura
Srečko Brozovič,
Zagreb, Samostanska ulica 9

prodaja slijedece nekretnine:

Jednokatnu kuću u Zagrebu
na Peščenici sa lokalima po-
desnima za gostionu i trgo-
vinu kao i dvim stanovima sve
razpoloživo (p. b. 883.)

Preko 1000 hvati zemljišta u
Vrbaču kod Zagreba i to po-
lak vinograda a drugo livada
na općinskom putu. (p. b. 874.)

Kuću u Peščenici u Zagrebu
sa četiri stana svi od 3 sobe
sa svim nužnostima raspo-
loživa odmah za kupca kao
novogradnja, još neizdani.
(posl. br. 880.)

Prizemnu kuću u Virovitici sa
raspoloživim stanom i lokalom
sa baščom (posl. br. 943)

Mesarski posao sa kućom u
Hrvatskoj (u provinciji) na
prometnom mjestu, potpunim
namještajem, u liječilištu Sla-
vonije, raspoloživim stanom i
lokalom radi preduzeća dru-
goga posla za 375.000 dinara.
(posl. br. 836.)

Trgovacku kuću sa raspoloživim
lokalom u svim prostori-
jama stambenim u provinciji,
gospodarskim zgradama i vrtom
od pola rala kao i 5 i pol
rali oranice uzduž ceste pro-
dajem. Trgovina speceraja,
manufakturne i govdjarije čini
promet 300 hiljada dinara
mjesečno. Kupovina potpuna
nije potrebna. (pos. br. 832.)

Jednokatnu vilu u Zagrebu u
blizini tramvaja sa dva stana
po 4 sobe sa svim nužnostima,
jednim raspoloživim za
kupca kao i vrtom (p. br. 826.)

Visoko prizemnu kuću u Za-
grebu kod Samoborskog ko-
lodvora sa dvije sobe, kuhinje,
izbe, zahoda i betoniranoga
podruma sve masivno izrađeno
sa lijepom baščom u površini
od 103 hvata (posl. br. 881.)

Vila u gradskom vrtu u Oslu-
ju sa 2 jutra i 1256 hvati oranice
6 soba, kupaoone, jednoga bi-
bineta, zatvorena veranda, lo-
hinja, jedaća soba, podrum,
krasan tavan, dvije kolonade,
jedna komora za konjske opre-
me, dva obora, dva bunara,
velika štala, 200 voćaka, jedno
jutro bašče (posl. br. 822.)

Kuću 10 časaka od državne
kolodvora u Zagrebu sa 4
stana i 170 hvati zemljišta,
kuća sposobna za nadogradnju,
lijepom baščom sa dozvolom
gradnje ulične zgrade, sposobna
za trgovinu ili gostionu. (posl.
br. 804.)

Kuću u Zagrebu sa trgovinom
i bifetom stan od 2 sobe,
dječje sobe, kupaoone i svib
nužnostima, lokal od 3 sobe
na ulicu raspoloživi prodajem.
Osim toga stan od sobe i ku-
hinje kao i tri podruma. Citati
kuća može biti u roku od
mjesec dana raspoloživa (posl.
br. 803.)

Veliki posjed u Zagrebu sa
9 rali zemlje, stambenim i go-
spodarskim zgradama nedaleko
tramvaja (posl. br. 738.)

Gradilište od preko 800 hvati
u Vlaškoj ulici u Zagrebu
sa prizemnom kućom, dvoriš-
nim zgradama, frontom od 19
metara sa lijeve strane od
Jelačićevog trga (posl. br. 910.)

Dvostruka trokatnica u cen-
trumu Zagreba još 5 godina
prostu od poreza, vrlo solidno
građena sa raspoloživim sta-
nom od tri sobe sa svim nuž-
nostima za svotu od
1.800.000 din. (posl. br. 904.)

Gradilište na Peščenici (Za-
greb) od 300 hvati sa fron-
tom od 14 metara. (posl. br.
893.)

Tri jednokatne kuće u blizini
tramvaja u Zagrebu sa ras-
položivim dvim stanovima, a
kupci velikim uličnim lokalom
i zemljištem (vrt i dvorište) od
800 hvati, koje kuće do sada
nose bez lokala 130.000 kruna
godišnje. (posl. br. 891.) 1077

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila
Rosandra.
(Dalje.) (99)

»Vi da bi me motili, dragi gospod? —
Vi, ki ste moj svetli žarek, — čegar pri-
hod pomeni za mene novo življenje, če-
gar odsotnost je vzrok žalosti moje, —
ki me pusti ovenjati, kot cvetica, ki se
jo utrga in nemarno vrže od sebe.« —
»Drago dete, — da res, — krivda je
moja, — tvoja ljubezen je morala zopet
prenesti trdo izkušnjo. — In pač bi mor-
al vedeti, da sem vsaj tu sprejet vse-
lej z odkritosrčnim veseljem.« —

In v ljubezni jo je pritisnil k sebi. —
»Ah Georg, Georg,« — je šepetala vda-
no mladenka. — »Ljubim te, — ali srečna
ne bodem, dokler ne greva proč od tod,
v druge dežele, kjer ne boš tako malo
moj, kot tukaj. — Ali danes vsaj osta-
neš par ur z menoj?« —

»Ojme, draga Eva, — ravno sem te ho-
tel obvestiti, da bom najbrže moral zo-
pet ostati odsoten cel dan, mogoče celo
dva ali tri dni, — morda še dalje!« —

Eva je klonila z glavo in dva solzna
biseri, dragocenejša od vseh diamantov,
sta porosila njene trepalnice. —
Grof jo je objel. —

»Potolaži se, dekle moje, — storil bo-
dem vse, da ti moja odsotnost ne bo ne-
ljuba.« —

In obstala sta v tesnem objemu. —
Sree je bilo glasno v prsih mladenke.
»Ali skoro mahoma je ono močno utri-
panje prenehalo in mirno, tiho je sedaj
na pala razburkana sree. —

Potom so se polagoma zaprle svetle
oči, kot da se bojujejo proti spancu. —
»Dokler niso popolnoma zastrle k slad-
kemu snu. — Dražestno je slonela v ob-
jemu Saint-Germaina, — ali počasi je
njeno telo postalo trdo, kakor mrtvo, o-
kamenelo. —

Grof je odmaknil svoje roke in Eva
je obstala tako, kakor se je bila naslo-
nila. — Saint-Germain je tedaj naredil
par kretanj pred njenim obrazom, zago-
nelno zamahnil z roko, — Eva je osta-
la nepremično na svojem mestu. — le tre-
palnice so se malo odprle nad izbuljeni-
mi očmi. —

»Ali spite?« — je vprašal grof. Glas
je spremenil, ni bil več oni ljubkajoči,
mehki glas, — bila je nekako trda, za-
povedovalna beseda, — polna oblasti. —

»Da, — mojster!« — je odgovorila. —
»Dobro! — Pazite sedaj! — Vsa vaša
pazljivost naj sedaj velja moji besedi
in temu, kar bodele gledali. — Poznate li
viteza d' Assas?« —

»Ne, mojster, še nikoli ga nisem vi-
dela.« —

»To ni od velike važnosti, ali — sledi-
te mi! — Torej odhajam od doma, sedaj
sem v ulici sv. Onorata, — tu sem pred
samostanom Jakobincev. — Ali mi sle-
dite?« —

»Da, bila sva na ti poti že enkrat!« —
»Dobro tedaj, — pred samostanom je
gostilna. — Jaz vstopim. — vi ste za
menoj. — Grem po stopnjicah v sobo za
goste, potem pa grem na hodnik in vsto-
pim v tretjo sobo na desno. — Ali ste z
menoj v sobi?« —

»Da, mojster!« —

»To je soba viteza d' Assas. — Njega
ni notri, soba je prazna. — Sedaj pa se
pomaknite v času nazaj, — do danes
zjutraj. — Razumete me li — danes zju-
tra! — Kaj vidite v ti sobi?« —

»Gostilničarka hodi po sobi in jo
spravlja v red.« —

»Dobro, — sedaj pa še nazaj v teku
časa. — Preteklo noč — kaj vidite v so-
bi?« —

»Nobenega, — ničesar,« — je odgovar-
jala Eva brez napora. —

»Torej še bolj nazaj, — včeraj, — nič
— predvčeršnjem — ničesar! — Torej
le nazaj vedno, dokler ne zasledite v so-
bi dveh mladih gospodov.« —

Sedaj se je zdelo, da Eva z naporom
zasleduje dogodke prejšnjih dni. — Še
bolj so se izbulile oči — na čelu so se
delale gube truda in site. — le drugo te-
lo je ostalo mirno in nepremakljivo. —

»Ah, — evo — sedaj jih vidim!« — je
mahoma odgovorila. —

»Ali lahko spoznate, kateri izmed chel-
je vitez d' Assas?« —

»Da,« — je zopet brez truda odgovorila
spavajoča, — »njegov tovariš ga je po-
klical s tem imenom.« —

»Torej, — vi vidite sedaj viteza d'
Assas, — Ali ga poznate sedaj?« —

»Da, da, vidim ga, — slišim ga, da
govori. — Sedaj pijeta vino, — špansko
vino. — Tovariš bi rad spravil viteza v
Versailles. — D' Assas je zajedno vesel
in žalosten, — zahvaljuje svojega do-
zdevnega prijatelja; — sedaj gresta
skupno iz gostilne, zasedata konje in dir-
jata proti Versaillesu. — Na cilju sta. —

Ustavita se pri hišici med drevesjem, na
desno od gradu, — prijatelj odhaja, vitez
je ostal. —

»Vstavite se,« — je zapovedal trdnim
glasom Saint-Germain, čeprav je donelo
v njem skoro neprikrito zadoščenje, za-
dovoljstvo. — »Vi bodele sedaj skušali
zvedeti, kdo vse se nahaja v oni hiši, —

ali preje se vsedite tu na divan in od-
počijte se malo.« —

Mladenka je v spanju ubogala pove-
lje in se vsedla, skoro padla na divan. —
Začela se je potiti, velike kaplje zno-
ja so ji počile čelo, — grof pa je z malo
rutico rahlo obrisal moko lice. —

Njena odrvenelost je nadaljevala. —
Saint-Germain je obrnil svoj pogled
od spavajoče, — obstal par trenutkov
zatopljen v misli, potem pa se je i on
zleknul na divan v drugem koncu sobe. —

Čez kako uro počitka se je povrnil
Saint-Germain k Evi in jo prijel za
roke. —

Stresnila se je mladenka pri tem do-
tiku. —

»Ali ste pripravljena, da vstopite v

ono hišico?« — jo je tedaj vprašal hipno
tizator. — »Vstopite, draga, — potrebno
je to!« —

»Vstopila sem,« — je odgovorila Eva.
»Vidim mnogo ženske služinčadi, a je
jedno gospodinjco.« —

»Ali jo poznate?« —

»Da, mojster, — vi ste mi jo bili
kazali in zapovedali, da ne smem pozna-
ti; — to je gospa d' Etiolles.« —

»Gotov sem bil,« — je zamolklo sam
proti sebi opomnil Saint-Germain. —
»Sedaj razumem vse. — Drago dete,« —
je nadaljeval, — »glejte, opazujte viteza
v naslednjih dneh in povejte mi, ako bo
vstopil v ono hišico!« —

Sledil je precej dolg molk, med ka-
terim se je Eva z vidnim naporom tru-
dila, da zasleduje viteza. —

»Ne, — ni vstopil,« — je slednjič od-
govorila. —

»Pa torej, — kje je tedaj?« —

»V neki hišici, ki ni daleč od Reser-
voirs!« —

»Povejte mi bolj natančno, — opišite
mi hišico bolje.« —

»To je v oni slepi uličici, ki neha rav-
no nasproti od Reservoirs, — ena izmed
prvih, spredaj, — vhod je iz trdnih de-
hrastova so ta vrata in nabita z železni-
mi žebli. — Da, in imajo tudi opazoval-
no okence, nad tem mal križ iz lesa in
na križišču v sredi mal »J« izdolben. —

»Dovolj za sedaj,« — je rekel Saint-
Germain in se stresel od presenečenja.
»Sedaj vem, čegava je ona hišica. — In
vi pravite, da je vitez šel tjakaj?« —

»Da, — notri je dvorišče in zadaj na
levo en paviljon. — Vitez se nahaja tam-
kaj. — Vesel in nemiren je, — že parkrat
je prebral nek listek. — Hočete li tudi
vedeti, kaj je pisano? — Ne morem ga
še brati, — ali sedaj da, — sedaj ga pre-
čitam. — Da, evo, pisano je, da naj se po-
da vitez v hišico med drevjem, odkoder
bo videl iti vunkaj ono, katero bo moral
povesti v paviljon na levo. — Ob desetih
zvečer naj bo pred omenjeno hišico.« —